

EIR 2019:

A legfontosabb tények a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának európai helyzetéről

AZ EIR DEFINÍCIÓJA, CÉLKITŰZÉSEI ÉS ELŐNYEI

- A Környezetvédelmi Politikák Végrehajtásának Felülvizsgálata a végrehajtási hiányosságok okainak feltárásával és a szakpolitikai ágazatokban a környezetvédelmi integráció rendszer szintű akadályainak kezelésével a végrehajtás javítását célozza az uniós környezetvédelmi politika és jogszabályok területén. Feltérképezi a főbb kihívásokat az egyes tagállamok számára, valamint a már meglévő jó gyakorlatokat.
- Amennyiben a közösen elfogadott szabályokat nem hajtják végre megfelelően, a Bizottság jogi lépéseket tehet, és gyakran nincs is más választása. Mindazonáltal annak érdekében, hogy javuljon a jobb és időben történő végrehajtás esélye (az uniós törvények megsértését követően a jogsértési eljárások rendezik a helyzetet), a Bizottság kidolgozta a Környezetvédelmi Politikák Végrehajtásának Felülvizsgálatát, amely lehetővé teszi az uniós országok számára, hogy a lehető leghamarabb megtalálják az egyedi megoldásokat.
- Az uniós környezetvédelmi politika és jogrend nélkülözhetetlen az egészséges környezethez, és új lehetőségeket teremthet a gazdasági fejlődés és a zöld növekedés számára.
- Egy új tanulmány becslése szerint a környezetvédelmi politikák végrehajtásának jelenlegi hiányosságai évente összesen körülbelül 55 milliárd eurós költséget jelentenek a társadalom számára.
- A Bizottság elkötelezett amellett, hogy támogassa a tagállamokat a környezetvédelmi végrehajtás javításában, például a közvetlen tapasztalatcsere és a kétoldalú párbeszéd révén. Ezeknek az eszközöknek a sikere a regionális és helyi hatóságok, illetve más érdekelt felek aktív részvételét igényli.

EIR – KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG

- 2015-ben az Európai Bizottság egy ambiciózus Körforgásos Gazdaság Cselekvési Tervet fogadott el. Ez olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek előmozdítják az európai átmenetet a körforgásos gazdaság felé, növelik a globális versenyképességet, ösztönzik a fenntartható gazdasági növekedést és új munkahelyeket teremtenek.
- A körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv konkrét és ambiciózus cselekvési programot hoz létre az egész ciklusra kiterjedő intézkedésekkel: a

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

gyártástól és a fogyasztástól a hulladékgazdálkodásig és a másodlagos nyersanyagok piacáig, valamint egy a hulladékra vonatkozó felülvizsgált jogalkotási javaslatig. A cselekvési terv melléklete meghatározza a cselekvések befejezésének ütemtervét. A javasolt intézkedések a nagyobb újrahasznosítás és újrafelhasználás révén hozzájárulnak a termékek életciklusának „lezárásához”, és előnyösek mind a környezet, mind a gazdaság számára.

- Holott a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós politikai keretek megerősödtek, még mindig van lehetőség a végrehajtás javítására a különböző területeken, beleértve a hulladékgazdálkodást is.
- A hulladékgazdálkodást tekintve, a települési hulladék 2020-ra célul kitűzött 50%-os újrahasznosítási arányát 5 EU-tagállam már elérte, míg számos más tagállam esetében fennáll a veszély, hogy nem tudják majd teljesíteni ezt a célt.
- A hulladék keletkezésének megelőzése továbbra is fontos kihívás: az átlagos hulladéktermelés az EU-ban 2014 óta növekszik.

EIR – KLÍMAVÁLTOZÁS

- Az EU éghajlatváltozásra vonatkozó jogszabályainak célja az éghajlatváltozáshoz rugalmasan alkalmazkodó Európa. Ennek érdekében elősegítik, hogy a helyi, regionális, nemzeti és uniós szinteken jobb legyen a felkészültség, valamint erősebb kapacitások álljanak rendelkezésre a klímaváltozás hatásainak megválaszolására.
- Mindent összevetve, az éghajlatváltozással kapcsolatos jogszabályok végrehajtása megfelelő szinten van az Unióban, jóllehet, az egyes tagállamokban és uniós szinten is nagyobb erőfeszítésre van szükség az éghajlatváltozás okozta károk megelőzése és / vagy minimalizálása érdekében.
- Az EU éghajlatváltozásra vonatkozó jogszabályainak teljes körű végrehajtása esetén (az 1990-es szinthez képest) 2030-ra körülbelül 45%-kal csökkenne az Unióban az üvegházhatású gázok kibocsátása.

EIR – A TERMÉSZET ÉS A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG VÉDELME

- Az Unió már elérte a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény 2020-as célkitűzését, mely szerint a part menti és tengeri területek 10%-ának védett területnek kell lennie. A szárazföldi területeken a Natura 2000 hálózat tovább bővült, mostanra elérte a földterület 18%-os arányszámát. E fejlődés ellenére azonban a legtöbb tagállamnak fel kell gyorsítania a folyamatokat a Natura 2000 hálózat kiépítése és megfelelő irányítása terén.
- A biológiai sokféleség csökkenése folytatódik az EU-ban, még akkor is, ha helyi szinten történt némi előrelépés. A tagállami teljesítményben viszont jelentős hiányosságok figyelhetők meg a törvények alkalmazása és érvényesítése, a finanszírozás és a szakpolitikai integráció terén. Ezek kihatnak az európai ökoszisztéma megóvását célzó erőfeszítésekre az olyan nyomással szemben, mint a

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

helytelen mezőgazdasági gyakorlatok, a városok területének növekedése vagy az idegen invazív fajok terjeszkedése.

EIR – A POLGÁROK EGÉSZSÉGE ÉS ÉLETMINŐSÉGE

Légszennyezés és zajártalom

- Míg az utóbbi évtizedek során javult a levegő minősége Európában, a legtöbb tagállamnak fel kell gyorsítania az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését – különös tekintettel a közlekedésben és a mezőgazdaságban képződő gázokra –, és elő kell mozdítania a tisztább energiatermelést.
- 2017 óta a tagállamok és a Bizottság elkötelezett párbeszédet folytat a levegőminőségre összpontosítva. 2018 végéig hat „tisztá levegő párbeszédet” szerveztek a Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Írországon, Luxemburgban, Szlovákiában és Spanyolországban, hogy válaszoljanak a konkrét kihívásokra.

Ipari emisszió

- Az Ipari Kibocsátások Irányelv célja az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmének biztosítása az innováció és a versenyképesség fokozása mellett. Bár sok áttörő technológia került alkalmazásra, jelentősen csökkentve a szennyezőanyagok mennyiségét, még maradtak kihívások: az energiaágazatból származó ipari kibocsátások a fő forrásai a levegő- és / vagy vízszennyezésnek 11 tagállamban, 7 országban a kibocsátások legnagyobb része a baromfi- és sertésstenyésztési ágazatból származik, míg 2 országban a vas- és acélgyártásból. A hulladékkezelési tevékenységekből származó kibocsátások 3 tagállamban továbbra is aggodalomra adnak okot.

Víz

- Annak ellenére, hogy számos tagállam megfelelő intézkedéseket hozott, még sok tennivaló van arra vonatkozóan, hogy teljes mértékben elérjék az uniós vízügyi jogszabályok célkitűzéseit, beleértve a települési szennyvizet, az árvízvédelmet vagy a vízgyűjtő-gazdálkodást. A célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen lesz a beruházások megnövelése, beleértve az uniós forrásokat is.

Vegyianyagok

- Az EU vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályainak elsődleges célja a vegyi anyagok környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelése és biztonságos használata. A tagállamok megerősítik együttműködésüket a jogszabályok érvényesítése érdekében.

ZÖLD ADÓZÁS, ZÖLD KÖZBESZERZÉS ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI FINANSZÍROZÁS

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

- A pénzügyi ösztönzők és a gazdasági eszközök, beleértve a környezetkárosító támogatások fokozatos megszüntetését, hatékony és eredményes módszert kínálnak a környezetvédelmi célok eléréséhez.
- Számos tagállamban a környezetvédelmi finanszírozás legfőbb kihívása annak biztosítása, hogy továbbra is megfelelő szinten maradjon; míg máshol az uniós források hatékony felhasználása jelent problémát, bizonyos esetekben a közigazgatás elégtelen kapacitása miatt.
- A környezetvédelmi célok eléréséhez gyakran célzott finanszírozás szükséges – 12 tagállamban a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan az Európai Strukturális és Beruházási Alapokból (ESIF) „a környezetvédelemre és az erőforrás-hatékonyságra” kiosztott támogatás a legnagyobb arányú.

KORMÁNYZAT / KÖRNYEZETVÉDELMI INTEGRÁCIÓ

- Számos tagállamban a környezetvédelmi hatóságok alacsony dolgozói létszámából adódó kapacitás hiánya, valamint az erőforrások hiánya hatást gyakorolnak a szervek jogszabályokat alkalmazó és érvényesítő képességére.
- A tagállamok tovább javíthatják általános környezetvédelmi irányításukat. Ez magába foglalja az átláthatóságot, az információkhoz való hozzáférést vagy annak biztosítását, hogy a nem kormányzati szervezetek jogi eszközökkel léphetnek fel környezetvédelmi ügyekben. Tartalmazza továbbá a különböző szintű közigazgatási erőforrások és kapacitások fejlesztését a környezetvédelmi jogszabályok hatékony érvényesítése és végrehajtása érdekében.
- Jobb környezetvédelmi integráció érhető el, ha a környezetvédelmi szempontokat figyelembe veszik más közpolitikák kidolgozásában és megvalósításában is, mint például az energia, a közlekedés vagy a mezőgazdaság.
- A TAIEX-EIR PEER 2 PEER az egymástól tanulás eszköze, amely a környezetvédelmi végrehajtás javítására ösztönzi a környezetvédelmi hatóságokat.
- TAIEX-EIR PEER 2 PEER szakértői eszmecseréi az EIR országjelentései által tárgyalt összes kérdéssel foglalkozhatnak: ilyen például a körforgásos gazdaság és a hulladékgazdálkodás, a természetvédelem, a biológiai sokféleség, a zöld infrastruktúra és a talajvédelem, a levegőminőség javítása, a vízminőség és vízgazdálkodás vagy a fenntartható településfejlesztés. De foglalkozhatnak a végrehajtás hiányosságaihoz vezető közös okokkal is, mint például az igazgatási kapacitás, a készségek, a koordinációs mechanizmusok, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, a környezetvédelmi felelősség, a megfelelőség-biztosítás, a környezeti információk közzététele és megosztása, vagy a környezetvédelmi irányítás bármely más területe.
- A TAIEX-EIR PEER 2 PEER eszköze sikeresen elrajtolt 2018-ban. Minden tagállam legalább egy eseményen részt vett, és az események több mint 50%-a több országot összefogó workshop volt.
2018-ban 19 projektet hajtottak végre. A legtöbb P2P projekt eddig a körforgásos gazdaság, a hulladék és a levegő témájában született.

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**